

Aanvullende gegevens betreffende de molluskenfauna van de Famberhorst in Joure, Friesland

Henk K. Mienis

Additional data concerning the mollusc fauna of the Famberhorst in Joure, Friesland

Summary. During four short visits in 2019 to the private nature reserve the Famberhorst in Joure, province of Friesland, six species not previously reported were encountered. Among them was the invasive freshwater bivalve *Corbicula fluminea*. At least 72 land and freshwater molluscs are now known from this tiny reserve.

Bezoeken

In de herfst van 2019 heb ik vier keer een kort bezoek gebracht aan het particuliere natuurgebied de Famberhorst in Joure, Friesland, namelijk op 9 en 10 september en op 7 en 10 oktober. Elke keer duurde zo'n bezoek niet langer dan een half tot een heel uur. In het verleden had ik in de Famberhorst 66 soorten land- en zoetwatermollusken aangetroffen (Mienis, 2019). Tijdens veldwerk uitgevoerd in 2017 en 2018 had ik de Jonkersloot, die de grens vormt aan de westkant van de Famberhorst, een beetje verwaarloosd omdat dit langzaam stromende water heel moeilijk valt te bemonsteren. Aan de zijde van de Famberhorst is de bodem bijna overal bedekt met afgevallen takken, terwijl aan de overzijde van de sloot de berm steil en hoog is.

Fig. 1. Vijvermossel *Anodonta anatina* uit de Jonkersloot. Foto Henk Mienis.

Schoning

Dit jaar had ik echter het geluk dat, net als in Noord-Holland, de sloten in Friesland ook jaarlijks in de herfst geschoond moeten worden. Dit vond in de Jonkersloot tussen 7 en 10 oktober plaats. Hiervoor werd in de Jonkersloot gebruik gemaakt van een dragline. Hoewel het gedregde materiaal direct met een tractor en aanhangwagen afgevoerd werd viel er genoeg materiaal op de grond dat door mij op de aanwezigheid van mollusken onderzocht kon worden.

Op deze wijze kon ik naast de aanwezigheid van de reeds eerder gevonden Zwanenmossel *Anodonta cygnea*, de Quaggamossel *Dreissena bugensis* en de Driehoeksmossel *Dreissena polymorpha* nu ook de Vijvermossel *Anodonta anatina* (fig. 1), de Schildersmossel *Unio pictorum* en tot mijn verbazing ook de Aziatische korfmossel *Corbicula fluminea* (fig. 2) registreren. Drie soorten die nog niet bekend waren van de Famberhorst.

De vondst van zowel piepkleine als grote volwassen exemplaren van de Aziatische korfmossel *Corbicula fluminea* in de Jonkersloot

Fig. 1. Aziatische korfmossel *Corbicula fluminea* uit de Jonkersloot. Foto Oz Rittner.

vormen een aanwijzing dat deze soort waarschijnlijk reeds in een groot deel van het Friese binnengebied voorkomt, want de Jonkersloot is via de Jouster Sylroede verbonden met de Friese Meren.

Meer vondsten

Naast de bovengenoemde soorten werden in de Famberhorst nu voor het eerst ook de Hoekige erwtenmossel *Pisidium milium* en de Geplooide erwtenmossel *Euglena henslowanum* aangetroffen, alsmede de Fraaie jachthorenslak *Vallonia pulchella*.

Dit betekent dat in dit kleine particuliere natuurgebied de aanwezigheid van op zijn minst 72 soorten land- en zoetwatermollusken is aangetoond. Ik neem aan dat er nog meer kleine soorten in dit gebied voorkomen, waaronder op zijn minst nog andere jachthorens (*Vallonia spec.*) en korfslakken (*Vertigo* of *Columella spec.*).

Dankwoord

Opnieuw gaat mijn dank uit naar de heer Dominicus J. Bergsma (Joure), eigenaar van de Famberhorst, voor zijn toestemming om het natuurgebied te betreden. Bovendien dank ik mijn collega Oz Rittner (Steinhardt Museum of Natural History, Tel Aviv University) voor de foto van een volwassen Aziatische korfmossel.

Geraadpleegde bron

MIENIS, H.K., 2019. Een molluskeninventarisatie van de Famberhorst, Joure, Friesland. – Spirula 420: 18-21.

Adres van de auteur
mienis@netzer.org.il